

Wydział Psychologii
Uniwersytetu Warszawskiego

UNIwersytet
Warszawski

Trening uważności online w pandemii

Raport nr 24 z badania przeprowadzonego na Wydziale Psychologii
Uniwersytetu Warszawskiego podczas epidemii COVID-19 w 2020 r.

BADANIE

Ocena skuteczności internetowej interwencji opartej na uważności (i-MBCT) w redukcji negatywnych skutków emocjonalnych pandemii COVID-19

CEL

Pandemia COVID-19 wiąże się poważnymi zagrożeniami zdrowotnymi, w tym negatywnymi konsekwencjami dla zdrowia psychicznego: zwiększonym ryzykiem wystąpienia zaburzeń adaptacyjnych (problemów emocjonalnych będących reakcją na rozliczne stresory związane z pandemią) oraz innych zaburzeń psychicznych, w tym zwłaszcza depresji i zaburzeń lękowych.

Celem niniejszego projektu była ocena skuteczności miesięcznej, zmodyfikowanej interwencji online opartej na uważności (mindfulness, tzw. Terapii Poznawczej Opartej na Uważności, i-MBCT) w terapii objawów zaburzenia adaptacyjnego oraz lęku i depresji związanych z pandemią COVID-19, a jego efekty porównywane były z internetowym treningiem relaksacyjnym (trening relaksacji progresywnej, i-PMR) oraz grupą kontrolną oczekującą na leczenie.

301 osób

METODA

Badanie miało charakter randomizowany z grupą kontrolną (RCT study). Zostało do niego zakwalifikowanych 301 osób spełniających kryteria zaburzenia adaptacyjnego w związku z pandemią. Osoby te zostały losowo przydzielone do jednej z trzech grup: uważności (i-MBCT, 101 osób), relaksacji progresywnej (i-PMR, 99 osób) oraz kontrolnej – oczekującej miesiąc na dostęp do wybranego przez siebie programu (101 osób). Uczestnicy wykonali trzykrotnie pomiary kwestionariuszowe: przed rozpoczęciem interwencji, po jej ukończeniu (po miesiącu) lub miesięcznym czasie oczekiwania (grupa kontrolna) oraz miesiąc po zakończeniu interwencji, aby sprawdzić trwałość efektów.

Trening uważności (i-MBCT) składał się z sześciu modułów dostępnych na platformie online. Jego głównym celem jest rozwijanie zdolności do bycia uważnym wraz z powiązanymi z tym jakościami, takimi jak życzliwość do siebie i przeżywanymi trudnościami (współczucie do siebie), co osiąga się przez wykonywanie w pewnej sekwencji określonych ćwiczeń uważności (w tym m.in. medytacji siedzącej).

Trening relaksacji (i-PMR) składał się z pięciu modułów. Polega na rozwijaniu umiejętności relaksowania się, co osiąga się poprzez trening sukcesywnego napinania i rozluźniania kolejnych grup mięśniowych według nagranych instrukcji dostępnych na platformie.

WYNIKI

W obu interwencjach (i-MBCT oraz i-PMR) doszło do istotnego zmniejszenia liczby osób spełniających kryteria zaburzenia adaptacyjnego, czego nie zaobserwowano w tym samym czasie w grupie kontrolnej.

Najsilniejsze istotne zmniejszenie objawów depresji, lęku oraz lęku uogólnionego wystąpiło w grupie uważności (i-MBCT) w porównaniu do osób w grupie kontrolnej. Tymczasem nie stwierdzono istotnych różnic w poziomach lęku i depresji między treningiem relaksacyjnym (i-PMR) a grupą kontrolną, z wyjątkiem lęku uogólnionego, w którym doszło do istotnej redukcji w pomiarze po treningu.

Analiza efektów w pomiarze odroczonym (miesiąc od zakończenia interwencji) wykazała utrzymywanie się pozytywnych efektów dotyczących zmniejszenia objawów zaburzeń emocjonalnych w badanych interwencjach.

W obu interwencjach doszło do nabycia większego dystansu do własnych objawów (negatywnych myśli, emocji i doznań; tzw. *defuzji poznawczej*). Co istotne wszakże, zwiększenie zdolności do dystansowania się do własnych trudnych przeżyć okazało się mechanizmem zmiany prowadzącym do spadku nasilenia objawów lękowych i depresji jedynie dla interwencji opartej na uważności (i-MBCT).

Wyniki badania wskazują na to, że internetowy trening uważności może skutecznie poprawiać dobrostan psychiczny osób dotkniętych negatywnymi emocjonalnymi konsekwencjami pandemii COVID-19. Okazało się, że i-MBCT obniża poziom depresji, problemów lękowych i zaburzenia adaptacyjnego związanego z pandemią, a jego korzystne efekty mogą być związane z nabyciem większego dystansu do własnych przeżyć (defuzja poznawcza). Internetowy trening relaksacyjny (i-PMR) również okazał się skuteczny, choć w mniejszym zakresie niż i-MBCT.

ZESPÓŁ

Kierownik projektu: dr hab. Paweł Holas^a

mgr Jan Wardęszkiewicz^b,

studentki: Zuzanna Jopkiewicz^a, Małgorzata Grochowska^a

a – Wydział Psychologii, Uniwersytet Warszawski

b – Szkoła Doktorska Nauk Społecznych,
Uniwersytet Warszawski

PRZECZYTAJ WIĘCEJ

Na podstawie wyników opisywanego badania aktualnie przygotowwane są publikacje.

KONTAKT

dr hab. Paweł Holas

✉ pawel.holas@psych.uw.edu.pl

**WYDZIAŁ PSYCHOLOGII
UNIwersYTETU WARSZAWSKIEGO**

✉ promocja@psych.uw.edu.pl

f [WydzialPsychologiiUW](https://www.facebook.com/WydzialPsychologiiUW)

🏠 psych.uw.edu.pl

**BIURO PRASOWE
UNIwersYTETU WARSZAWSKIEGO**

✉ media@uw.edu.pl

f [fanpageUW](https://www.facebook.com/fanpageUW)

🏠 uw.edu.pl

Więcej informacji na: covid.psych.uw.edu.pl

Wydział Psychologii
Uniwersytetu Warszawskiego

UNIwersYTET
WARSZAWSKI